

מבוא

אחד מיעדיו הבלתי מוצהרים של מבצע של"ג היה להוציא את הצבא הסורי מהבקעה ומכביש ביירות-דמשק ובכך לאלץ את סוריה לקבל את העקרון של "פינוי כל הכוחות הזרים" מלבנון. מטרת מלחמה זו לא הושגה. פעילותה של ארצות הברית בלבנון מאז מחצית יוני 1982, שנועדה אף היא להביא לנסיגת כל הכוחות הזרים מלבנון באמצעות שילוב של לחצים ושכנוע מדיני, נתקלת בהתנגדות סוריה לפינוי כוחותיה.

בנסיבות אלה עומדת ממשלת ישראל בפני הצורך לגבש מחדש את מדיניותה לגבי הנוכחות הסורית בלבנון. זו היא הבעיה המרכזית של ישראל בזירה הלבנונית ולמעשה גם הבעיה המרכזית והדוחקת ביותר במדיניות החוץ והבטחון הישראלית כיום. הנושאים האחרים בזירה הלבנונית - יחסינו עם ממשלת ביירות, בעית אש"פ בלבנון ואף בעיות התיאום של מדיניותנו עם ארה"ב - פתרונם ייקבע במידה רבה לפי הפתרון שינתן לבעיה הסורית. לפיכך, זו השעה לבחון שלושה מודלים אפשריים של דפוס יחסים אותו יכולה ישראל לקיים עם סוריה בזירה הלבנונית, תוך ניתוח היתרונות והחסרונות של כל אחד ממודלים אלה מנקודת מבטה של ישראל. כל זאת, במגמה להצביע על קווי פעולה אפשריים לישראל בלבנון. שלושת המודלים הנבחנים הם:

- א. פתרון בכוח שיביא להוצאתה של סוריה מלבנון;
- ב. פתרון מדיני של המשבר שיושג ע"י לחצים אמריקאיים-לבנוניים להוצאתם של הסורים מלבנון;
- ג. יוזמה ישראלית ליצירת מערכת הבנות עם סוריה לגבי הזירה הלבנונית.